

Anonimizált változat

Fordítás

C-313/24 – 1

C-313/24. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2024. április 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Consiglio di Stato (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. április 26.

Felperes:

Opera Laboratori Fiorentini SpA

Alperesek:

Ministero della Cultura

Gallerie degli Uffizi

A. L. E. S. – Arte Lavoro e Servizi SpA

[omissis]

OLASZ KÖZTÁRSASÁG

A Consiglio di Stato (Sezione Quinta)

(államtanács, ötödik tanács, Olaszország) bírósági feladatkörben eljárva
meghozta a következő

VÉGZÉST

az Opera Laboratori Fiorentini S.p.A., [omissis]

által

a Ministero della Culturával (kulturális minisztérium, Olaszország) és a Gallerie degli Uffizival (Uffizi Képtár, Olaszország), [omissis];

és az Arte Lavoro e Servizi S.p.A.-val;

szemben

a Scudieri International S.r.l., [omissis];

tekintetében, a Tribunale Amministrativo Regionale per la Toscana (Sezione Prima) (Toszkána tartomány közigazgatási bírósága, első tanács, Olaszország) felek jogviszonyában hozott 00508/2023. sz. ítéletének megváltoztatása iránt

előterjesztett [omissis] kereset tárgyában.

[omissis] [eljárás]

I. A jogvita tárgyának és a releváns tényállásnak a rövid ismertetése.

I.1. A jelen eljárás tárgyát a kávézó és gyorséttermi szolgáltatás Palazzo Pittiben és az Uffizi Képtár múzeumkomplexumában található Boboli-kertben történő nyújtására vonatkozó koncesszióknak tíz éves időszakra, héa nélkül 8 892 215 euró összegben történő odaítélése képezi.

I.2. A kulturális minisztérium, Uffizi Képtár mint ajánlatkérő szerv által indított nyílt elektronikus eljárást követően a Scudieri International s.r.l. lett a nyertes ajánlattevő összesen 74,97 ponttal, amelyből 69,91 pontot a műszaki ajánlatra, 5,062 pontot pedig a gazdasági ajánlatra kapott.

A többi vállalkozás ennél alacsonyabb pontszámot ért el; a Momento S.r.l. társaság 65,139 pontot, míg a Vivenda Spa társaság 66,889 pontot, az Opera Laboratori Fiorentini s.p.a. társaság pedig 73,78 pontot kapott, amellyel a második helyen végzett.

I.3. Ez utóbbi a Tribunale amministrativo regionale per la Toscana (Toszkána tartomány közigazgatási bírósága; a továbbiakban: T.a.r.) előtt öt jogalapot tartalmazó keresettel megtámadta az odaítélésről szóló 2022. november 25-i határozatot és a közbeszerzési eljárás egyéb aktusait; a második jogalap a D.lgs. 50/2016 (50/2016. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 80. cikkének és a del D.lgs. 231/2001-nek (231/2001. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet), valamint az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló (EU) 2022/576 rendelet 5k. cikkének a megsértésén alapul.

A kulturális minisztérium [omissis] [eljárás] belépett az eljárásba, és a kereset elutasítását kérte.

Belépett az eljárásba az A. L. E. S. – Arte Lavoro e Servizi S.p.A. is, amely arra hivatkozott, hogy nem rendelkezik keresetőségi joggal amiatt, hogy nem érinti a szóban forgó közbeszerzési eljárás, mivel azt a kulturális minisztérium indította és irányította, másodlagosan pedig a kereset elutasítását kérte.

[omissis] [eljárás] a Scudieri International benyújtotta az MT állampolgárságára vonatkozó dokumentumokat [omissis].

[omissis] [eljárás]

I.4. A T.a.r. 2023. május 25-i 508. sz. ítéletével elutasította az Opera Laboratori Fiorentini keresetét, beleértve azt a jogalapot is, amely az (EU) 833/2014 rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/576 rendelet 5k. cikkének abban a részében történő megsértésére vonatkozik, amelyben az megtiltja közbeszerzési szerződések és koncessziós szerződések odaítélését a következők részére vagy az ilyen szerződések teljesítésének folytatását „*olyan természetes vagy jogi személlyel, szervezettel vagy szervvel, amely az e bekezdés a) vagy b) pontjában említett valamely szervezet nevében vagy irányítása szerint jár el; ideértve a szerződés értékének több mint 10%-át kitevő alvállalkozókat, szállítókat vagy szervezeteket, amelyeknek a kapacitásait a közbeszerzési irányelvek értelmében igénybe veszik.*”

A felperes azt állította, hogy e rendelkezés alkalmazandó a Scudieri International társaságra amiatt, hogy az igazgatótanácsának (háromból) két tagja orosz állampolgár; egyikük, MT a társaság igazgatótanácsának elnöke és vezérigazgatója, valamint a – Scudieri International alaptőkéjében 90%-os részesedéssel rendelkező Sielna S.p.A. – egyedüli vezető tisztségviselője is volt.

A felperes álláspontja szerint a tilalom a közbeszerzési eljárásban való részvétel során igazi részvételi feltételként érvényesült, és azt az eljárásban történő részvétel engedélyezése során kellett volna megvizsgálni.

A T.a.r. nem osztotta a felperes által követett értelmezést, mivel úgy ítélte meg, hogy az „*a közbeszerzési szerződések Oroszországban székhellyel rendelkező társaságoknak történő odaítélésének megakadályozását szolgáló*” tilalom kiterjesztő alkalmazásával járna, a nyertes ajánlattevő Scudieri International viszont belföldön székhellyel rendelkező, olasz jog szerinti társaság, amely a nem orosz természetes személy tagokkal rendelkező, szintén olasz Sielna társaság tulajdonát képezi.

I.5. Az Opera Laboratori Fiorentini társaság a T.a.r. ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Consiglio di Stato (államtanács) elé, amelyben vitatta a határozatot és megismételte az elsőfokú eljárásban felhozott kifogásokat.

A felülvizsgálatot kérelmező társaság az előzetes döntéshozatalra utalás szempontjából releváns második jogalapjával az (EU) 2022/576 rendelet 5k. cikkének értelmezésére vonatkozó határozatot kifogásolta.

[omissis] [eljárás]

I.6. A Consiglio di Stato (államtanács) [eljárás] [omissis] ügy [omissis] ítélte meg, hogy az uniós rendelet e rendelkezésének értelmezésére vonatkozó kérdés objektíve bizonytalan és nem bír relevanciával a jogvita eldöntése szempontjából [omissis]

[omissis]. [eljárás]

II. Az értelmezési kérdés relevanciája

II.1. A tényállást illetően megállapítást nyert, hogy a Scudieri International a közbeszerzési eljárásban való részvétel időpontjában három – köztük két orosz állampolgár – tagból álló igazgatótanáccsal rendelkezett; ezek egyike, MT a Scudieri igazgatótanácsának elnöke és vezérigazgatója, valamint a Scudierit 90% alaptőkéjében 90%-os részesedéssel rendelkező Sielna s.p.a. anyavállalt egyedüli vezető tisztségviselője is volt.

Mindkét társaság olasz jog szerinti társaság, és Olaszországban rendelkezik székhellyel; a tagok nem orosz állampolgárok.

II.2. A második helyen végzett felperes, az Opera Laboratori Fiorentini előadja, hogy a nyertes ajánlattevő társaságot, a Scudieri Internationalt ki kellett volna zárni a közbeszerzési eljárásból, mivel az (EU) 2022/576 rendelet 5k. cikke tiltja, hogy a szerződéseket olyan gazdasági szereplőknek ítéljék oda, amelyek egy orosz állampolgárságú személy „nevében és irányítása szerint” járnak el, és a jelen ügyben a nyertes ajánlattevő társaság egy orosz illetőségű „szervezet”, vagyis az igazgatótanács elnöke és a vezérigazgató „irányítása alatt” áll.

II.3. A kifogás azért releváns, mert [omissis] amennyiben a bíróság annak helyt ad, a megtámadott odaítélő határozatot meg kell semmisíteni, és a közbeszerzési szerződést az Opera Laboratori Fiorentini felperes javára kell odaítélni.

III. [Az uniós] jog releváns szabályai és a releváns nemzeti szabályok.

III.1. Az EUMSZ 215. cikk értelmében: „(1) Ha az Európai Unióról szóló szerződés V. címének 2. fejezete szerint elfogadott valamely határozat az egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakítását vagy korlátozását írja elő, a Tanács az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és a Bizottság által előterjesztett együttes javaslat alapján, minősített többséggel elfogadja a szükséges intézkedéseket. Erről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(2) Amennyiben az Európai Unióról szóló szerződés V. címének 2. fejezete alapján elfogadott valamely határozat úgy rendelkezik, a Tanács az (1) bekezdésben említett eljárásnak megfelelően egyes természetes és jogi személyekkel, csoportokkal vagy nem állami, illetve államisággal nem rendelkező entitásokkal szemben korlátozó intézkedéseket állapíthat meg.

(3) Az ebben a cikkben említett jogi aktusokban rendelkezni kell a szükséges jogi biztosítékokról.”

Az EUMSZ 288. cikk értelmében „[a] rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.”

Az (EU) 2022/576 rendelet (3) *preambulumbekzdése* emlékeztet arra, hogy a (KKBP) 2022/578 határozat kibővítette „*azon ellenőrzött termékek listáját, amelyek hozzájárulhatnak Oroszország katonai és technológiai megerősítéséhez vagy a védelmi és biztonsági ágazatának fejlesztéséhez*”, a (4) *preambulumbekzdés* pedig egyértelművé teszi, hogy a határozat megtiltotta „*közbeszerzési szerződések és koncessziós szerződések odaítélését is orosz állampolgároknak, oroszországi székhelyű szervezeteknek vagy szerveknek, és az ilyen szerződések teljesítésének folytatását orosz állampolgárokkal, oroszországi székhelyű szervezetekkel vagy szervekkel.*”

Az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014 rendelet 5k. cikke – amelyet az (EU) 2022/576 rendelet illesztett be – a következőképpen rendelkezik:

„*Tilos a közbeszerzési irányelvek, valamint a 2014/23/EU irányelv 10. cikke (1) és (3) bekezdésének, (6) bekezdése a)–e) pontjának, (8), (9) és (10) bekezdésének, 11., 12., 13. és 14. cikkének, a 2014/24/EU irányelv 7. cikke a)–d) pontjának és 8. cikkének, 10. cikke b)–f) és h)–j) pontjának, a 2014/25/EU irányelv 18. cikkének, 21. cikke b)–e) és g)–i) pontjának, 29. és 30. cikkének, és a 2009/81/EK irányelv 13. cikke a)–d), f)–h) és j) pontjának, valamint az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet VII. címének hatálya alá tartozó bármely közbeszerzési szerződés vagy koncessziós szerződés odaítélése a következők részére vagy az ilyen szerződések teljesítésének folytatása a következőkkel:*

a) orosz állampolgár, oroszországi lakóhellyel rendelkező természetes személy, vagy oroszországi székhelyű jogi személy, szervezet vagy szerv;

b) olyan jogi személy, szervezet vagy szerv, amely tulajdonosi jogainak több mint 50%-ával közvetlenül vagy közvetve az e bekezdés a) pontjában említett valamely szervezet rendelkezik;

vagy c) olyan természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv, aki vagy amely az e bekezdés a) vagy b) pontjában említett valamely szervezet nevében vagy irányítása szerint jár el; ideértve a szerződés értékének több mint 10%-át kitevő alvállalkozókat, szállítókat vagy szervezeteket, amelyek kapacitásaira a közbeszerzési irányelvek értelmében támaszkodnak.”

III.2. A cod. civ. (polgári törvénykönyv) 2380.-bis. cikke a részvénytársaságok ügyvitelét illetően úgy rendelkezik, hogy „*A vállalkozás működtetése a 2086. cikk második bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően történik, és az kizárólag a vezető tisztségviselők feladata, akik elvégzik a társaság céljának*

megvalósításához szükséges műveleteket. A 2086. cikk második bekezdésében említett struktúrák létrehozása kizárólag a vezető tisztségviselők feladatát képezi.

2. A társaság ügyvitelével tagnak nem minősülő személy is megbízható.

3. Ha az ügyvitelre több személy kap megbízást, igazgatótanácsot alkotnak.

4. Ha az alapszabály nem határozza meg a vezető tisztségviselők számát, kizárólag egy minimum és maximum számot jelöl meg, annak meghatározása a taggyűlés feladatát képezi.

5. Ha a taggyűlés nem nevezi ki az elnököt, az igazgatótanács azt a tagjai közül választja ki.”

A Scudieri Internationalhoz hasonló korlátolt felelősségű társaságokra a polgári törvénykönyv 2475. cikke és 2475-bis. cikke vonatkozik, amelyek többek között úgy rendelkeznek, hogy a 2086. cikk második bekezdése szerinti struktúrák működtetése kizárólag a vezető tisztségviselők feladatát képezi, valamint hogy a vezető tisztségviselők feladatát képezi a társaság ügyvitelére és általános képviselése.

Ezenkívül a polgári törvénykönyv 2497. cikke a tőkeegyesítő társaságok irányítását és koordinációját illetően a következőkről rendelkezik:

„1. Azok a társaságok vagy szervezetek, amelyek társaságok irányítása és koordinációja során e társaságok helyes társasági és vállalkozási irányítása elveinek megsértésével a saját vagy más vállalkozás érdekében járnak el, a társasági részesedés jövedelmezőségének és értékének rontásáért e társaságok tagjaival szemben, valamint a társaság vagyona integritásának megsértése miatt a társasági hitelezőkkel szemben közvetlenül felelnek. Nem áll fenn e felelősség abban az esetben, ha az irányítási és koordinációs tevékenység eredményének egészét figyelembe véve nem következik be kár, vagy ha a kár az azt szolgáló műveletek következtében is teljes mértékben megszűnt.

2. Mindenesetre egyetemleges felelősség terheli azt, aki a károkozó eseményben bármilyen módon részt vett, és a megszerzett előny erejéig azt, aki abból tudatosan hasznot húzott.

3. A tag és a társasági hitelező kizárólag abban az esetben léphet fel az irányítási és koordinációs tevékenységet végző társasággal vagy szervezettel szemben, ha az irányítási és koordinációs tevékenység tárgyát képező társaságtól nem kapott kielégítést.

4. Más irányítása és koordinációja alatt álló társaság felszámolása, kötelező adminisztratív felszámolása és vagyonfelügyelete esetén a társaság hitelezőit megillető kereseti jogot a felszámoló, a felszámolóbiztos vagy a vagyonfelügyelő gyakorolja.”

A társaság irányítása és koordinációja tekintetében a polgári törvénykönyv 2497-*sexies*. cikke szerinti vélelem érvényesül, amelynek értelmében „*E fejezet alkalmazásában – az ellenkező bizonyításáig – vélelmezni kell, hogy a társaság irányítására és koordinációjára irányuló tevékenységet a társaságok mérlegeinek konszolidálására köteles vagy mindenesetre a polgári törvénykönyv 2359. cikke értelmében e társaságokat irányító társaság vagy szervezet folytatja.*”

IV. Egymásnak ellentmondó értelmezések.

IV.1. A nyertes ajánlattevő társaság szerint a 2022/576 rendelet célja az, hogy megakadályozza Oroszország háborús tevékenységének finanszírozását, tehát a közbeszerzési szerződés odaítéléséből hasznot húzó szervezetet, vagyis az odaítélés tényleges kedvezményezettjét veszi figyelembe.

A Scudieri International e célból párhuzamot von a közvetlen külföldi befektetések (FDI) átvilágításáról szóló uniós szabályozással, amely a külföldi befektetőt veszi figyelembe. Az (EU) 2019/452 rendelet (10) preambulumbekzdése úgy szól, hogy „*Az átvilágítási mechanizmussal rendelkező tagállamoknak az uniós joggal összhangban meg kell hozniuk minden szükséges intézkedést átvilágítási mechanizmusaik, valamint átvilágítási határozataik kijátszásának megelőzésére. Ennek ki kell terjednie az olyan befektetésekre, amelyek a gazdasági realitásokat nem tükröző mesterséges manőverek útján az Unión belülről érkeznek az átvizsgálási mechanizmusok és az átvilágítási határozatok kijátszása céljából, és amelyek esetében a befektető végső soron egy harmadik országbeli természetes személy vagy vállalkozás tulajdonában vagy irányítása alatt áll. Ez nem sérti a letelepedésnek és a tőkemozgásnak az EUMSZ-ben rögzített szabadságát.*”

Következésképpen nem a vezető tisztségviselők állampolgársága, hanem a tagok állampolgársága bír relevanciával.

A Scudieri International az általa követett értelmezés alátámasztása céljából utal a Bizottság által a „*Commission Consolidated FAQs on the implementation of Council Regulation No 833/2014 and Council Regulation n. 269/2014*” címet viselő dokumentumban adott tájékoztatásra. Kiemeli, hogy a Bizottság 2022. június 22-én (legutoljára 2023. október 31-én frissítve) közzétette a (*Commission Consolidated FAQs*) hivatalos dokumentumot; [omissis] e pdf fájl 290. oldalán a következő értelmező megjegyzést tartalmazza egy olyan ügyre vonatkozóan, amely Scudieri International szerint megegyezik a jelen üggyel.

Konkrétan:

„*6. Is a company established in Germany with a managing director of Russian nationality and German residence excluded from the award or the fulfilment of public contracts if the threshold value is reached?*”

Last update: 23 May 2022

No, it is not excluded on the basis of the Sanctions Regulation since the contract is signed with the company which is established in Germany and not with its managing director.”

A Scudieri International azt állítja, hogy a Bizottság által adott értelmezés összhangban van az Európai Unió Tanácsának a KKBP keretében elfogadott korlátozó intézkedések hatékony végrehajtásáról szóló (2022. június 27-én frissített) ajánlásaival.

Következésképpen kiemeli, hogy az (EU) 2022/576 rendeletet „*az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról szóló, 2022. április 8-i (KKBP) 2022/578 határozat*” keretében fogadták el.

A Scudieri International társaság – a két határozat, valamint az 576/2022/EU rendelet fenti (3) és (4) *preambulumbekzdésének* vizsgálatát követően, miután megerősítette, hogy a közbeszerzési szerződésekkel kapcsolatos szankciók célja a háborús és inváziós műveletek Oroszország általi finanszírozásának megakadályozása – arra a következtetésre jut, hogy az 5k. cikket úgy kell értelmezni, hogy az megakadályozza, hogy a közbeszerzési szerződéseket orosz tőkéjű vállalatoknak ítéljék oda, ugyanakkor nem bír relevanciával az, hogy nem orosz tőke esetén a vállalatot ki irányítja.

Ezt a következtetést alátámasztja a rendelkezés francia és német, valamint olasz nyelvi változata, amely a társaság „*irányítására*” utal, ugyanis az olasz társasági jogban a vezető tisztségviselő a társaságot nem *irányítja*, hanem *működteti*.

A *működtetés* fogalma ellentétes az *irányítás* fogalmával, amit az is mutat, hogy az „*irányítás*” kizárólag a polgári törvénykönyv 2497. cikkében szerepel. Ez utóbbi rendelkezés határozza meg a szabályokat arra az esetre, ha valamely személy („*társaság vagy szervezet*”) „*társaságirányítási és –koordinációs tevékenységet*” folytat, és megkülönbözteti azt az üzemeltetési tevékenységtől.

IV.1.1. Az Avvocatura Generale dello Stato (állami jogi tanácsadói szolgálat, Olaszország) a kulturális minisztérium mint ajánlatkérő szerv védelmében ehhez hasonló értelmezést támogat.

A polgári törvénykönyv 2497. cikkében foglalt rendelkezésen kívül a polgári törvénykönyv 2497-*sexies.* cikkére is utal annak megerősítése céljából, hogy az anyavállalat vélelmezhetően *irányítási és koordinációs tevékenységet* folytat a leányvállalat tekintetében, míg a vezető tisztségviselők tevékenységét a szociális vállalkozás *működtetésére* irányuló tevékenység képezi.

Az „*irányítás*” fogalmának szemléltetése céljából utal a Corte di Cassazione, III (semmitőszék, III. tanács, Olaszország) 2021. június 1-jei 15276. sz. ítéletére, amelynek indokolása széles körben említi a polgári törvénykönyv 2497. cikkét.

Az ajánlatkérő szervek szerint a rendelet 5k. cikkének c) pontja is az „irányítás” fogalmára utal, amely megegyezik a polgári törvénykönyvben és a nemzeti ítélezési gyakorlatban említett fogalommal. Ezt a következtetést támasztja alá annak a rendeleti rendelkezésnek a szövege is, amely a valamely másik természetes vagy jogi személy „nevében” eljáró társaságot egy másik szervezet „irányítása szerint” eljáró társasággal veszi egy tekintet alá; ezt megerősíti a szabály rendszertani értelmezése, amely szerint a szándék a közbeszerzési szerződések olyan társaságok részére történő odaítélésének megakadályozása, amelyek akár a tulajdonosi szerkezet (a b) pont), akár más kapcsolatok (a c) pont) révén orosz „szervezetek” meghatározó befolyása alatt állnak.

Az állami jogi tanácsadói szolgálat ebben az összefüggésben azt, hogy a c) pont az a) pontra történő utalás révén a „természetes személyre” történő hivatkozást tartalmaz, úgy érti, hogy az a fentiek szerinti irányítási tevékenységet végző természetes személy holdingra vonatkozik.

A fentiek alapján:

– relevanciával bír, hogy a Scudieri International igazgatótanácsát alkotó két orosz állampolgár – MT és HK – egyike sem tagja a társaság felett befolyást gyakorló holdingtársaságnak, és nem is rendelkezik részesedéssel abban;

– ezzel szemben nem bír relevanciával, hogy MT a Sielna anyavállalat vezető tisztségviselője, mivel az „irányítási” jogviszony nem érinti az anyavállalat vezető tisztségviselőjét, mert továbbra is kizárólag a társaság jogosult az anyavállalat irányítási és koordinációs jogkörének gyakorlására.

III.2. Az Opera Laboratori Fiorentini társaság a fent említett a) pont alapján a rendelet 5k. cikke c) pontjának ezzel ellentétes értelmezését támogatja.

E társaság az EUMSZ 215. cikkre utal annak megállapítása céljából, hogy a vitatott rendelkezés tágan értelmezendő tényállásra vonatkozik, így azt a különböző jogrendszerek sajátosságai nem korlátozzák, mivel az elérni kívánt cél az Oroszországgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok teljes vagy részleges megszakítása.

A rendelkezés hatályának tág jellege az a) pontból következik, amely szerint a személyi hatály „*orosz állampolgár[ra], vagy oroszországi lakóhellyel rendelkező természetes személyre, vagy oroszországi székhelyű jogi személy[re], szervezet[re] vagy szerv[re]*” terjed ki, így a szerződések odaítélésének vagy teljesítésének tilalmát az egyes tagállamokban történő alkalmazás során nem akadályozza a jogalanyoknak a nemzeti jogrendekben előírt sokfélesége.

A felülvizsgálatot kérelmező fél szerint ugyanezen gondolatmenet alapján nyert meghatározást a szabály tárgyi hatálya. Annak érdekében ugyanis, hogy az EUSZ 29. cikknek megfelelően a szankció egységes legyen az Unió valamennyi tagállamában, e hatályt úgy kell meghatározni, hogy az számos olyan kritériumot vagy kapcsolatot, helyzetet és állapotot – az a) pontban a letelepedés helyét

(Oroszországban), a b) pontban a tulajdonjogi helyzetet, a c) pontban „nevében vagy irányítása szerint” történő eljárást – lefedjen, amelyek fennállása esetén a fent említett személyekre vonatkozik a kiválasztási eljárásokban való részvételnek és a szerződések megkötésének tilalma.

Ebből az következik, hogy a szabály és különösen a c) pont létjogosultságát az a) és b) ponttal összevetve a rendszerbeli helyzetük tükrében is meg kell vizsgálni, mivel ellenkező esetben e szabály az első kettő megismétlésének minősülne.

Az Opera Laboratori Fiorentini társaság alapvető álláspontja az, hogy az „irányítás” kifejezés nem jelölhet mást, mint az irányítási, ellenőrzési, felügyeleti, ügyviteli, működtetési jogkör mindennemű formáját, ennél fogva valamely orosz állampolgárságú „szervezet”/személy (természetes személy, jogi személy, szervezet, szerv) által gyakorolt bárminemű befolyást.

Álláspontja szerint a rendeletnek az uniós jogforrások keretében ilyenként jellemzett, általános és elvont hatályával összhangban álló értelmezésről van szó, amely a magánjogi jogalanyok esetében mind a horizontális jogviszonyokban, mind pedig az államok és az Unió intézményei közötti jogviszonyokban meghatároz szubjektív jogi helyzeteket. A rendelet közvetlen alkalmazhatóságát ezenkívül a nemzeti rendelkezések hiányában fennálló kötelező jellege és teljes körű alkalmazhatósága jellemzi.

Ebből az következik, hogy az 5k. cikk c) pontjában szereplő „irányítás” kifejezést nem lehet a nemzeti jogból származó iránymutatásoknak megfelelő módon megszorítóan, a nemzeti jogban szereplő, a polgári törvénykönyv 2497. cikke értelmében vett „irányításként és koordinációként” értelmezni, mivel ez utóbbi nemzeti jogi intézmény. A nemzeti rendelkezés mindenesetre alkalmazhatatlan, mivel felelősségi esetekre vonatkozik, míg az uniós jogszabályi rendelkezés olyan tilalomra vonatkozik, amely jóval túllép a társaság fogalmán és a társaságok közötti irányítási jogviszonyokon, ahogyan azt az is megerősíti, hogy az 5k. cikk a fent említettekre hivatkozva soha nem említi a „társaság” kifejezést, hogy a személyi hatályt kiterjessze.

Az ezzel ellentétes értelmezés tehát azon a téves előfeltevésen alapul, amely szerint a rendeletet a nemzeti polgári jogi szabály tükrében kell értelmezni, ami a rendelet tagállamokra történő közvetlen alkalmazásának elvével is ellentétes.

A felülvizsgálatot kérelmező fél hozzáteszi, hogy még ha az ellenérdekű fél megszorító jellegű álláspontját kívánná is követni az „irányítás” rendelet értelmében vett fogalma „irányítás és koordináció” nemzeti jog értelmében vett fogalmának történő megfeleltetése révén, éppen a Corte di Cassazione (semmitőszék) állami jogi tanácsadó szolgálat által hivatkozott 2021. évi 15276. sz. ítélete helyezi a közgyűlésen a szavazati jog révén gyakorolt tulajdon szerepét az irányítási és koordinációs jogkörök keretébe, ezáltal kiemelve a társaság működtetési vagy ügyviteli profilját. A jelen ügyben ez meghatározó

jelleggel bír, mivel a 90%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat egyetlen, orosz állampolgárságú vezető tisztségviselővel rendelkezik.

V. A kérdés szövege és az eljárás felfüggesztése.

V.1. A felek egymásnak ellentmondó álláspontjai szemléltetik az 5k. cikk c) pontjának a fenti a) és b) pont szerinti „irányítás” fogalmával összefüggésben történő két lehetséges értelmezését alátámasztó érdemi indokokat.

Ez utóbbi tekintetben az értelmezési kételyt alátámasztó további érvként kiemelendő, hogy bár nyilvánvaló, hogy a nyertes ajánlattevő Scudieri International s.r.l. beletartozik a „jogi személy” c) pont első részében szereplő fogalmába, nem egyértelmű, hogy a második részben említett „irányítás” kizárólag abban az esetben bír-e relevanciával, ha azt orosz állampolgársággal rendelkező természetes személytől eltérő „szervezet” gyakorolja, vagy hogy a kifejezés („szervezet”) a c) pontban történő használata azt szolgálja-e, hogy az a fenti a) és b) pontban említett személyek teljes körét magába foglalja.

Az értelmezés objektíve bizonytalan és – mivel olyan releváns kérdésre vonatkozik, amelyre vonatkozóan a 2022/576 rendelettel bevezetett rendelkezés újdonságára tekintettel a Bíróságnak nincs olyan ítélkezési gyakorlata, amely lehetővé tenné a vitatott jogkérdés megválaszolását – annak tisztázását kell kérni.

A Consiglio di Stato (államtanács) ezért előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti elő, és az Európai Unió Bíróságát arra kéri, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján határozzon a jogvita eldöntése szempontjából releváns alábbi kérdésben:

úgy kell-e értelmezni az ukrainai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet (EU) 2022/576 rendelettel bevezetett 5k. cikkének c) pontjában foglalt rendelkezést – abban a részében, amely úgy szól, hogy tilos közbeszerzési szerződés vagy koncessziós szerződés odaitélése a következők részére vagy az ilyen szerződések teljesítésének folytatása „olyan természetes vagy jogi személ[lyel], szervezet[el] vagy szerv[vel], amely az e bekezdés a) vagy b) pontjában említett valamely szervezet nevében vagy irányítása szerint jár el; ideértve a szerződés értékének több mint 10%-át kitevő alvállalkozókat, szállítókat vagy szervezeteket, amelyek kapacitásaira a közbeszerzési irányelvek értelmében támaszkodnak” –, hogy a tilalom vonatkozik az olasz jog szerinti, Olaszország területén székhellyel rendelkező és olasz társaság tulajdonát képező olyan társaságra, amelynek tagjai nem orosz állampolgár természetes személyek, de amelynek igazgatótanácsában a három tag közül kettő orosz állampolgár, és egyikük – az igazgatótanács elnöke és az igazgatótanács által felhatalmazott vezérigazgató – egyben a 90%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat egyedüli vezető tisztségviselője?

[omissis] [az eljárás felfüggesztése, a költségek kérdésében történő későbbi határozathozatal lehetőségének fenntartása, a titkárságnak szóló utasítások és anonimizálás iránti kérelem]

[omissis] Róma [omissis] 2024. január 25. [omissis]

MUNKADOKUMENTUM